

LUND UNIVERSITY

Svårt ekonomiskt vägval

Lenhag, Mi

Published in:
Dagens Industri

2014

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Lenhag, M. (2014). Svårt ekonomiskt vägval. *Dagens Industri*. <http://www.di.se/artiklar/2014/2/27/debatt-svart-ekonomiskt-vagval/>

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Redaktör: Johan Östberg debatt@di.se Telefon 08-573 650 00

Ukraina utser nu en samlingsregering. Parallellt med massdemonstrationerna har den ekonomiska situationen i landet förvärrats avsevärt, skriver **Mi Lennhag**, som forskar om korruption i den postsovjetiska regionen.

HÅRDA TIDER. Ukraina var det land som drabbades allra hårdast av finanskrisen efter Island, skriver Mi Lennhag.

FOTO: EMILIO MORENATTI

Svårt ekonomiskt vägval

De senaste månadernas rapportering om Ukrainas inrikespolitiska oroligheter har givetvis fokuserat på massdemonstrationerna, presidentens försök att till varje pris behålla makten och efterhand det alltmer omfattande våldet.

Samtidigt har Ukrainas ekonomiska situation förvärrats avsevärt. Ukrainas framtida politiska ledning kommer att få minst lika svårt att hantera och reparera ekonomin, som det blir svårt att handskas med politisk splittring och finna trovärdiga och långsiktiga gångbara ledare med folkligt stöd.

Det är lätt att tro att Ukraina står inför ett val där landet kan välja EU eller Ryssland. I själva verket är EU och Ryssland olika slags dragkrafter för Ukraina. Ekonomiskt skulle Ukraina troligen vinna på att slippa tvingas välja sida just nu – även om det politiskt framstår som omöjligt.

När Ukraina i höstas lät bli att skriva under ett associeringsavtal med EU innebar detta att landet på kort sikt slapp undan att straffas ekonomiskt från Ryssland.

EU kan erbjuda långsiktiga utsikter: processer mot demokrati och fungerande politisk debatt, reformer för ökad transparens och rättssäkerhet, behövliga strukturomvändningar av industrin, ett minskat beroende av rysk gas, tillgång till EU:s stora interna marknad, förändringar mot minskat exportberoende av Ryssland, en diversifiering av produktionen, bättre

Mi Lennhag.

utnyttjande av Ukrainas oerhört bördiga jord, framtida tänkbara europeiska investeringar samt möjligheter till ökad rörlighet för medborgarna. Detta är emellertid långsiktiga visioner. Ukraina har inte ens utlovats ett framtida medlemskap i EU.

Ryssland har under vintern i stället lockat med en konkret och redan existerande tullunion österut och erbjudit konkreta, om än villkorade, krediter. Samtidigt har Ukraina fått behålla sina subventionerade ryska gasleveranser.

Har Ukraina haft råd att välja i denna situation? Ryssland är Ukrainas viktigaste handelspartner och ländernas industrier är nära sammanlänkade.

För exakt fem år sedan, vårvintern 2009, vistades jag i Ukraina och genomförde intervjuer med vanliga människor om korruptionen i landet. Då var Ukraina det land som efter Island hade drabbats allra hårdast av finanskrisen. Människor hade miljardlån, bundna i dollar, för lägenheter som inte ens hade börjat byggas. Både arbetslösheten och räntan steg dramatiskt, samtidigt som de statliga lönerna och pensionerna sänktes och byggindustrin avstannade. En devalvering skulle i dag, liksom då, drabba hushåll och företag med lån i utländsk valuta. 2009 undslapp banksektorn med nöd och näppe en total kollaps.

I dag räknas Ukraina av Transparency International som det mest

korrupta landet i Europa. Enligt mig är Ukraina dessutom ett land där korruptionen förekommer på alla nivåer i samhället – från den politiska elitens stora affärer, till föräldrarna som tvingas muta sig till en dagisplats, till skoleleven som betalar för slutbetygen eftersom så många andra redan har betalat och pressat upp betygen. Korruption är ett fenomen som är mycket svårt att bekämpa när den är så utbredd.

”Till skillnad från andra post-sovjetiska stater i Europa har Ukrainas ekonomi knappt vuxit sedan 1992.”

EU och IMF diskuterar nu nödlån, det vill säga en ”kompensation” för de ryska krediterna som väntas utebli om Ukraina väljer att inte närma sig Ryssland. EU har deklarerat att ett handelsavtal kan undertecknas så snart en ny regering är installerad.

Samtidigt har Rysslands finansminister meddelat att ökade importtullar gentemot Ukraina kan införas

om ett handelsavtal med EU undertecknas – dock beroende på vilken riktning en ny ukrainsk regering väljer. Dagens rysk-ukrainska gasavtal har ett slutdatum, och kommer, enligt Rysslands premiärminister Dmitrij Medvedev, att omförhandlas med Ukrainas nya regering och företagsledare. Vi bör emellertid betänka att Ryssland egentligen inte tjänar på ett utdraget ekonomiskt kaos i Ukraina.

Enorma summor kommer att behövas för att få Ukraina på fötter. Till skillnad från andra post-sovjetiska stater i Europa har landets ekonomi knappt vuxit sedan 1992. Valutan nådde under tisdagen nya bottennivåer. Reserverna av utländsk valuta är kritiskt låga. Bytesbalansunderskottet är stort, och exporten står för hälften av landets BNP. Investorer blir alltmer tveksamma. Standard & Poor's nedgradering av Ukrainas kreditvärdighet var alltså ett väntat bakslag.

Ukrainas nya regering står inför flera utmaningar. Jag hoppas att de akuta ekonomiska problemen får lika mycket utrymme som de politiska och att Ukraina får en politisk ledning som lyckas behålla ekonomiska relationer med både väst och öst.

MI LENNHAG

statsvetare, Lunds universitet.
Forskar om korruption i den postsovjettiska regionen

di.se

Följ
debatten
på nätetdi.se/
debatt